

GLASBA IN VZGOJA OTROK

MATEJ VARŠNIK

Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija
matej.varsnik@student.um.si

V tem poglavju bomo raziskali, kako glasba vpliva na razvoj otrok in njihove veščine. Glasba ima pomembno vlogo pri vzgoji otrok, saj ima pozitiven vpliv na njihov fizični, kognitivni, čustveni in socialni razvoj. Raziskave so pokazale, da glasbene aktivnosti, kot so petje, poslušanje glasbe in igranje instrumentov, izboljšujejo motorične spretnosti, spomin in razvijajo jezikovne sposobnosti, kot so zaznavanje ritma in intonacije. Glasba prav tako spodbuja razvoj govora in jezikovnih veščin, kar olajša učenje jezika. Poleg tega glasba prispeva k izboljšanju socialnih spretnosti, kot sta empatija in sodelovanje, kar je še posebej pomembno v šolskem okolju. Vključevanje glasbenih dejavnosti v izobraževalni proces tako prispeva k celostnemu razvoju otrok, saj jih spodbuja k učenju pomembnih življenjskih veščin, ki izboljšujejo kakovost medsebojnih odnosov in učnega okolja.

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.57](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.57)

ISBN

978-961-286-993-9

Ključne besede:

glasba,
razvoj,
socialne spretnosti,
jezikovne veščine,
sodelovanje

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.57](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.57)

ISBN
978-961-286-993-9

Keywords:
music,
development,
social skills,
language skills,
cooperation

MUSIC AND CHILD DEVELOPMENT

MATEJ VARŠNIK

University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia
matej.varsnik@student.um.si

This chapter explores how music influences children's development and skills. Music plays a significant role in children's education by positively impacting their physical, cognitive, emotional, and social growth. Research indicates that musical activities such as singing, listening to music, and playing instruments enhance motor skills, memory, and language abilities, including rhythm perception and intonation. Music also supports the development of speech and language skills, facilitating language acquisition. Additionally, it fosters social skills such as empathy and cooperation, which are especially valuable in a school environment. Integrating musical activities into the educational process contributes to children's holistic development by equipping them with essential life skills that enhance their interpersonal relationships and the overall learning environment.

University of Maribor Press

1 Uvod

Glasba ima pomembno vlogo pri vzgoji otrok, saj ne vpliva le na razvoj njihovih glasbenih sposobnosti, temveč tudi na številna druga področja, kot so fizični, kognitivni, čustveni in socialni razvoj.

Raziskave dokazujejo, da glasbene aktivnosti, kot so poslušanje glasbe, petje in igranje instrumentov, spodbujajo napredek v različnih veščinah, ki so ključne za otrokov celostni razvoj. V prispevku bomo raziskali, kako glasba prispeva k izboljšanju govora, socialnih spretnosti in čustvene inteligence ter odkrili, kako te ugotovitve vplivajo na izobraževalne prakse.

2 Glasba in vzgoja otrok

Vzgoja otrok s pomočjo glasbe ima mnoge pozitivne učinke. Alimi Selmani (2024) ugotavlja, da glasbene aktivnosti, kot so poslušanje glasbe, petje in igranje glasbenih instrumentov, pomembno prispevajo k fizičnemu razvoju z izboljšanjem motoričnih spretnosti, kognitivnemu razvoju z izboljšanjem spomina ter čustvenemu in socialnemu razvoju, kar se odraža v večjih zmožnostih reševanja problemov. To predstavlja eno ključnih ugotovitev v obstoječi literaturi. Kot so ugotovili Putkinen idr. (2019), obstaja tesna povezava med glasbenim usposabljanjem in razvojem bralnih sposobnosti, kar pomembno vpliva na učinkovitejše učenje jezikov.

Pomembnost glasbe pri razvijanju čustvene inteligence in socialne povezanosti ugotavljajo tudi Saarikallio idr. (2020). Na podlagi teh raziskav je jasno, da vključevanje glasbenih elementov v izobraževanje prispeva k boljšim učnim izidom in dolgoročnemu razvoju učencev na različnih področjih. Izpostavljena je povezava glasbe z razvojem govora, čustvenega in socialnega razvoja.

2.1 Povezava med glasbo in razvojem govora

Huotilainen in Kujala (2021) ugotavljata, da obstajajo številne povezave med glasbo in govorom, zlasti v akustičnih strukturnih značilnostih, ki omogočajo prehod učinkov glasbenih veščin na zaznavanje in obdelavo govora. Glasbena vadba izboljša govorne sposobnosti, kot sta zaznavanje ritma in intonacija.

Raziskave kažejo, da otroci, ki sodelujejo v glasbenih aktivnostih, kažejo višji nivo uspešnosti razvrščanja glasov in razumevanja jezikovnih vzorcev (Linnavalli idr., 2018).

Glasbena vadba spodbuja razvoj možganov, kar posledično olajša učenje govora in jezika (Patel, 2014). Učitelji praktiki poročajo o uspešnosti pri izboljšanju koncentracije in jezikovnih veščin z vključevanjem glasbe v učni proces, kar potrjuje teoretične osnove.

2.2 Glasba kot orodje za izboljšanje socialnih spretnosti

Številni primeri iz šolskega okolja potrjujejo, da skupinsko glasbeno usposabljanje izboljšuje socialne spretnosti, kot so empatija, medvrstniško in medgeneracijsko sodelovanje, kar lahko znatno prispeva k učnemu procesu (Schelenberg idr., 2015).

Učitelji, ki so uporabljali metodo skupinskega glasbenega poučevanja, poročajo o izboljšanem sodelovanju med učenci in o poglobljeni empatiji. Kot rezultat te metode so opazili izboljšanje odnosov med vrstniki, zlasti pri učencih z nižjimi socialnimi veščinami, kar potrjuje teoretična izhodišča (Rabinowitch, Cross in Burnard, 2013).

Pomembno je omeniti, da raziskave kažejo na izziv prilagajanja metod različnim ravnam socialnih veščin, kot so empatija, sodelovanje, reševanje konfliktov, pomoč, deljenje in ustvarjanje pozitivnih odnosov z vrstniki (Rabinowitch, Cross in Burnard, 2013).

Učinkovitost skupnega glasbenega izvajanja, kjer se otroci uskladijo v ritmu in melodiji, potrjujejo raziskave, ki kažejo, da takšne dejavnosti spodbujajo prosocialno vedenje in zmanjšujejo konflikte med otroki, kar krepi občutek povezanosti in sodelovanja (Kirschner in Tomasello, 2010).

3 Zaključek

Vključevanje glasbenih dejavnosti v vzgojo in izobraževanje otrok prinaša številne koristi, tako na področju jezikovnih in socialnih veščin kot tudi v razvoju čustvene inteligence. Raziskave kažejo, da glasba ni le umetniški izraz, temveč močno orodje za izboljšanje otrokovega celostnega razvoja.

S pomočjo glasbenih aktivnosti lahko otroci razvijajo pomembne življenjske veščine, kot so empatija, sodelovanje in sposobnost reševanja konfliktov, kar prispeva k bolj harmoničnemu in učinkovitemu učnemu okolju.

Literatura

- Alimi Selmani, T. (2024). The influence of music on the development of a child. *EIKI Journal of Effective Teaching Methods*, 2(1), 191–201. doi: 10.59652/jetm.v2i1.162
- Huotilainen, M. in Kujala, T. (2021). Experimental evidence on connections between speech and music: Possible applications on learning. V E. Kuusisto, M. Ubani, P. Nokelainen in A. Toom (ur.), *Good Teachers for Tomorrow's Schools: Purpose, Values, and Talents in Education* (str. 313–330). Brill. https://doi.org/10.1163/9789004465008_017
- Kirschner, S. in Tomasello, M. (2010). Joint music making promotes prosocial behaviour in 4-year-old children. *Evolution and Human Behaviour*, 31(5), 354–364. <https://doi.org/10.1016/j.evolhumbehav.2010.04.004>
- Linnavalli, T., Putkinen, V., Lipsanen, J., Huotilainen, M. in Tervaniemi, M. (2018). Music playschool enhances children's linguistic skills. *Scientific Reports*, 8(1). doi: 10.1038/s41598-018-27126-5
- Patel, A. D. (2014). Can non-linguistic musical training change the way the brain processes speech? The expanded OPERA hypothesis. *Hearing Research*, 308, 98–108. <https://doi.org/10.1016/j.heares.2013.08.011>
- Putkinen, V., Huotilainen, M. in Tervaniemi, M. (2019). Neural encoding of pitch direction is enhanced in musically trained children and is related to reading skills. *Frontiers in Psychology*, 10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01475>
- Rabinowitch, T.-C., Cross, I. in Burnard, P. (2013). Long-term musical group interaction has a positive influence on empathy in children. *Psychology of Music*, 41(4), 484–498. <https://doi.org/10.1177/0305735612440609>
- Saarikallio, S. H., Randall, W. M. in Baltazar, M. (2020). Music listening for supporting adolescents' Sense of agency in daily life. *Frontiers in Psychology*, 10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02911>
- Schellenberg, E. G., Corrigall, K. A., Dys, S. P. in Malti, T. (2015). Group music training and children's prosocial skills. *PLoS ONE*, 10(10), e0141449. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0141449>

